

Plenum

Torsdag 12.4.2018 kl. 16.00—19.53

2.2. Muntlig fråga om planen för de offentliga finanserna (Ville Tavio saf)

Muntligt spörsmål MFT 47/2018 rd

Muntlig frågestund

Talman Paula Risikko: Nu går vi för en stund över till en debatt om rambudgeten, även om vi kommer att föra en längre debatt om denna nästa tisdag. Flera grupper har bett om en fråga om den. Vi tar de frågorna. Sannfinländarnas riksdagsgrupp, ledamot Tavio.

Debatt

16.27 Ville Tavio ps: Arvoisa rouva puhemies! Tämä valtiontalouden kehitys on todella ajankohtainen aihe nyt, ja perussuomalaisetkin ovat laatineet siihen oman perussuomalaisen vaihtoehtonsa, jossa painotetaan työllisyyttä, yrittäjyyttä ja hyvinvointia. [Simon Elo: Kuulostaa tutulta!]

Koska täällä ei ole kuitenkaan vastuuministeriä paikalla, mikä on mielestäni hyvin valittavaa, kysyn sisäministeriltä kysymyksen liittyen tähän hallituksen kokonaispolitiikkaan, jossa on leikattu köyhiltä eläkeläisiltä mutta maahanmuuton osalta sen sijaan piikki on yhä auki. Perussuomalaiset ovat täällä ainut puolue, joka säästäisi myös maahanmuutossa. Meillä on vastuulliseen maahanmuuttopolitiikkaan tässä ohjelmassamme uusia esityksiä. Haluan nostaa niistä yhden esiin, nimittäin Suomen kansalaisuuden saamisen edellytykset ja niiden tiukentamisen. Kysynkin sisäministeriltä: aiotteko harkita, että Suomen kansalaisuuden saamisen ehtoja tiukennettaisiin?

16.28 Sisäministeri Kai Mykkänen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensinnäkin täytyy sanoa, että hallituksen omalta osaltaan tekemillä maahanmuuttopoliittisilla päätöksillä on myös vaikutusta siihen, että maahanmuuton tilanne on hallittu tällä hetkellä, ja näkymä on myös kehysriihessä sentyypinen, että meidän ei tässä yhteydessä tarvitse lisätä maahanmuuttoon varautumisen kuluja, toisin kuin eräinä vuosina on ollut tarve tehdä. Ja tämä on ollut yksi pohja sille, että on voitu nyt panostaa osaamiseen, koulutukseen, työllistämiseen, kuten tässä riihessä voimallisesti tehtiin, ja onneksi työpaikkoja syntyy ja talous kasvaa.

Tästä kansalaisuuskysymyksestä: Arvioimme eri prosesseissa sitä, miten erityisesti terrorismirikoksiin liittyen ja erityisesti yhteiskunnan kansallisen turvallisuuden vaarantamiseen liittyvien tekijöiden perusteella kansallisuutta voidaan arvioida aiempaa tarkemmin ja miten myöskin sen peruuttamiskysymystä voidaan tietyissä tilanteissa arvioida aiempaa tarkemmin. Tältä osin kysymys on perusteltu, ja sitä prosessia viedään eteenpäin. Mutta mitään merkittäviä muutoksia siihen [Puhemies koputtaa] kansalaisuuskysymykseen ei ole, ja se ei ole sinänsä meidän strateginen ongelma, kun puhutaan esimerkiksi maahan-

Punkt i protokollet PR 34/2018 rd

muuton määristä, mistä kysymys lähti liikkeelle. Silloin puhutaan aivan muista kysymyksistä kuin kansalaisuuden hakemisesta.

Puhemies Maria Lohela: Pyydän nyt niitä edustajia, jotka haluavat esittää lisäkysymyksiä kehysriihipäätöksistä, ilmoittautumaan painamalla V-painiketta ja nousemalla seisomaan.

16.29 Ville Tavio ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tuo hallituksen jatkuva väite, että turvapaikanhakijoiden määrä olisi vähentynyt teidän toimistanne — me kaikki tiedämme, että se on täysin virheellinen. Sehän on johtunut ihan muiden maiden toimista ja muun muassa EU—Turkki-sopimuksesta.

Mutta minkä takia kansalaisuus on itse asiassa hyvin olennainen myös tässä turvapaikkakysymyksessä? Juuri sen takia, että kun turvapaikanhakijana nykyään tullaan Suomeen, niin kansalaisuus saadaan 4 vuoden kuluessa. Tämä tarkoittaa sitä, että järjestelmässä on nykyisin kyse siitä, että turvapaikanhakija tulee tänne jäädäkseen. Turvapaikkajärjestelmä ei ole mikään väliaikaisen, tilapäisen suojan järjestelmä, niin kuin sen kuuluisi olla. Suomessa tämä yleinen asumisaikaedellytys, mikä vaaditaan, jotta saa kansalaisuuden, on 5 vuotta. Sen sijaan esimerkiksi Itävallassa se on 10 vuotta, Tanskassa 9 vuotta, Saksassa 8 vuotta, Norjassa 7 vuotta. Eli Suomessa on kaikkein helpointa saada kansalaisuus. Sen pitäisi olla kunnia-asia — ennen sen myönsi presidentti, nykyään niitä jaetaan liukuhihnalta. Eikö tosiaan olisi ministerin mielestä syytä tarkistella uudelleen tätä asumisaikaedellytyksen pituutta eurooppalaiselle tasolle?

Puhemies Paula Risikko: Ministeri Mykkänen. — Vaikka tämä ei varsinaisesti ollut kehysriihikysymys, niin otetaan tässä kuitenkin.

16.30 Sisäministeri Kai Mykkänen (vastauspuheenvuoro): Ei. Kehysriihen osalta voidaan todeta ainoastaan, että onneksi olemme tilanteessa, jossa meillä ei kasvava osa valtiontaloudesta ole varattuna maahanmuuton kuluihin, kuten eräinä vuosina on täytynyt tehdä. Se on osaltaan ollut tietysti hallituksen päätösten ansiota, mutta totta kai tämä yleinen maahanmuuttotilanne on toisenlainen, minkä takia nyt on ollut tilaa sitten myönteisille suomalaisten työllistämiseen ja koulutukseen liittyville päätöksille.

Tästä kansalaisuuskysymyksestä: Todella, ensinnäkin minusta pääsääntö on se, että totta kai heille, jotka kokevat henkilökohtaista uhkaa, kansainvälisten sopimusten ja meidän oman perustuslain nojalla myönnetään turvapaikka. Ja jos he tämän prosessin aikana, 5 vuotta täällä oltuaan, täyttävät kansalaisuuden edellytykset, niin silloin sitä periaatetta emme näe tarvetta muuttaa. Kysymys on sitten siitä, että meidän täytyy olla tietysti tarkoina kaikissa vaiheissa, myös kun oleskelulupa on myönnetty, se pitää voida perua, jos nähdään vakavaa vaaraa turvallisuudelle. Täällä eduskunnassa on parhaillaan käsittelyssä lainsäädäntö, joka liittyy tähän. Samoin kansalaisuudenmyöntämisvaiheessa täytyy olla aiempaa tarkempi näissä kysymyksissä, [Puhemies koputtaa] jokaisessa kohdassa, jossa siihen voidaan puuttua.

Mutta sinänsä siihen, etteikö 5 vuodessa [Puhemies: Aika!] Suomen kansalaisuutta voi nuhteeton ihminen ansaita, en halua puuttua.

Punkt i protokollet PR 34/2018 rd

16.32 **Ozan Yanar vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallitus piti eilen kehysriihensä, ja siinä nähtiin taas lisää iskuja vasten nuorten kasvoja. Näköjään aiemmat tämän kauden valtavat koulutusleikkaukset eivät ole vielä riittäneet tälle hallitukselle, vaan leikkaaminen jatkuu myös tulevina vuosina. Korkeakoulujen indeksijäädetykset pysyvät, eikä ammatillisille oppilaitoksille tehtyjä leikkauksia peruta. Tällä viikolla samainen hallitus oli huolissaan nuorten syrjäytymisestä ja alhaisesta syntyvyydestä. Miten hallitus vastaa tähän omaan huoleensa ja myös meidän kaikkien muiden huoleen: se lisää epävarmuutta, lisää määräaikaista työsopimuksia ja helpottaa irtisanomista. Itse asiassa yksi työllistämistä eniten heikentävistä tekijöistä on juuri koulutuksen puute. Arvoisa opetusministeri, miksi hallitus ei millään lopeta perusrahoituksen leikkauksia, vaan syventää korkeakoulujen ja [Puhemies koputtaa] ammatillisten oppilaitosten ahdinkoa?

16.33 **Opetusministeri Sanni Grahn-Laasonen** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitos kysymyksestä. Kannustan kysyjää ehdottomasti nyt tutustumaan tämän riien saldoon ja niihin panostuksiin, joita hallitus on tehnyt koulutukseen eilisillä päätöksillään osaavan työvoiman saatavuuden vahvistamiseksi: muuntokoulutusta, muunlaista koulutusta, jolla ihmiset voivat opiskella uuteen ammattiin ja työllistyä. Päiväkotien tasa-arvoa vahvistetaan 10 miljoonan euron tasa-arvoavustuksella, jota myönnetään nyt ensimmäistä kertaa. Tänäpäin hyväksyttiin uusi varhaiskasvatuslaki, lukiolaki. Lukio-opetukseen tuli lisää resursseja, muun muassa henkilökohtaisempaan opinto-ohjaukseen. Kieltenopetusta varhastetaan Suomessa. Tämä kehysriihi tuotti useita päätöksiä, joilla vahvistetaan oppimistuloksia, joilla vahvistetaan koulutuksen laatua, joilla viedään suomalaista koulutusta eteenpäin ja nuorten tulevaisuudennäkymiä valoisammiksi.

Puhemies Paula Risikko: Ja sitten vasemmistoliiton eduskuntaryhmän kysymys, edustaja Andersson.

16.34 **Li Andersson vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ennen kehysriihtä sinisten eduskuntaryhmä linjasi keskeisimmäksi tavoitteekseen perusturvaindeksien jäädytyksen [Simon Elon välihuuto] poiston. Muun muassa sinisten kansanedustaja Tiina Elovaara on sanonut, että koska nousukausi on alkanut, olisi tämä moraalisesti oikea teko. Olemme vasemmistoliitossa aivan samaa mieltä. Tämän talouden myönteisen suhdannekäänteen pitäisi näkyä myöskin pienituloisten arjessa. Se olisi oikein ja oikeudenmukaista. Vaan miten kehysriihessä kävi? Perusturvaindeksien jäädytykset jätettiin voimaan, ja sen sijaan hallitus tekee pieniä korotuksia yksittäisiin etuuksiin. Hallitus yrittää nyt sanoa, että eriarvoisuutta torjutaan korottamalla takuueläkkeitä ja pienempiä vanhempainpäivärahoja hieman, [Välihuutoja oikealta] mutta jättää kokonaan kertomatta, keitä ovat ne pienituloiset, jotka hallitus nyt jätti kehysriihessä kokonaan huomioimatta. [Eduskunnasta: Hunnigolle!] Ne ovat muun muassa kaikki Suomen kansaneläkettä saavat eläkeläiset sekä kaikki työmarkkinatukea ja peruspäivärahaa [Puhemies koputtaa] saavat työttömät. [Puhemies: Kysymys!] Ministeri Mattila, miksi pienituloisia, erityisesti kansaneläkeläisiä ja työttömiä kurittavat etuusleikkaukset jätettiin voimaan?

16.35 **Sosiaali- ja terveysministeri Pirkko Mattila** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Niin, kehysriihi on nyt puitu, ja tulos on tässä. [Naurua] Keskeiset tavoitteet määrittelevät varmasti silloin asianosaiset ihmiset, mutta, arvoisa puhemies, mikäli olen

Punkt i protokollet PR 34/2018 rd

tulkinnut oikein, tämä on opposition kyselytunti hallitukselle, ei suinkaan puoluepoliittinen kyselytunti.

En allekirjoita myöskään sitä, että tässä on leikattu kaikesta ja kaikessa. Jos puhutaan tästä eriarvoisuuspaketista, mielestäni se on sangen tasapainoinen, sangen kohtuullinen, samoin jos puhutaan oppimateriaalilisan korottamisesta, päivärahojen korotuksesta tai lääkekaton laskemisesta tai takuueläkkeen nostosta useita kertoja tällä vaalikaudella. Mitä tulee tähän eriarvoisuuspakettiin vielä, se kiinnittää huomiota myös ylivelkaantuneiden hyväksi laitettaviin satsauksiin, joten tämä eriarvoisuuspaketti tässä taloudellisessa tilanteessa on aivan kohtuullinen.

Puhemies Paula Risikko: Myönnän vielä toisen ministeripuheenvuoron, ministeri Vehviläinen.

16.36 Kunta- ja uudistusministeri Anu Vehviläinen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Haluan muistuttaa edustaja Anderssonia siitä, missä tilanteessa lähdimme liikkeelle 2015 sen jälkeen, kun teidänkin puolueenne oli ollut hallituksessa. Tilanne oli erittäin katastrofaalinen: julkisen talouden tilanne oli huono, ja meidän piti tehdä myös näitä todella raskaita ja ikäviä sopeutus päätöksiä.

Mitä tulee näihin indekseihin, niin minä muistutan siitä, että kyllä meidän puoleltamme myös sanottiin aika selvästi jo viime viikolla, kun keskusteltiin, että ei taida olla mahdollisuuksia tähän mennä: Hallitus on valinnut tien, että työllisyys paranee, vienti vetää ja talous on paljon paremmassa kunnossa. Se on antanut mahdollisuuden siihen, että tässä kehysriihessä olemme pystyneet tekemään noin 70 miljoonan euron erittäin hyvät, täsmentävät kohdennukset sinne perusturvan puolelle ja heikoimmassa asemassa olevien hyväksi. Erityisesti haluan korostaa tätä vähimmäispäivärahojen korottamista. En pidä sitä mitättömänä, [Puhemies koputtaa] että kansalaisen tulo nousee noin 80 euroa kuukaudessa.

Puhemies Paula Risikko: Otetaan tähän myöskin kristillisdemokraattien eduskuntaryhmän kysymys. Edustaja Räsänen Päivi, olkaa hyvä.

16.38 Päivi Räsänen kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Julkisen talouden suunnitelmassa lasketaan jopa 4 miljardin euron edestä sote-reformista saatavien säästöjen varaan, mikä on kyllä hyvin monelta taholta ja monien asiantuntijoiden näkökulmasta kyseenalaistettu, ja erityisesti näitten toimeenpanokustannusten, muun muassa palkkaharmonisoinnin, osalta. Työtuomioistuinhan antoi nyt tuoreen ratkaisun, jonka mukaan Kainuun sote -kuntayhtymässä fysioterapeuttien palkat tulee yhdenmukaistaa korkeimman palkkatason mukaisiksi. Kun jo vuosi sitten arvioitiin, että tuon palkkaharmonisoinnin kustannukset olisivat haarukassa 75:stä aina 700 miljoonaan euroon, ja nyt arvioidaan, että nämä palkkaharmonisoinnin kustannukset voivat olla vielä huomattavasti suuremmat, niin kysyn nyt teiltä: mikä on nyt hallituksen arvio palkkaharmonisoinnin kustannuksista, millä tavalla aiotte ratkaista tämän ongelman, ja pidätekö todellakin tuota säästötavoitetta edelleenkin realistisena?

16.39 Kunta- ja uudistusministeri Anu Vehviläinen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Itse asiassa sote-uudistukselle on laskettu noin 3 miljardin euron kustannusten vähentämisen tavoite. Kuten varmasti edustaja Räsänen tietää, meidän kustannukset ovat

Punkt i protokollet PR 34/2018 rd

nousemassa aika tavalla ensi vuosikymmenellä, ja haluamme sitä kustannusten tasoa laskea.

Mutta sitten näihin muutuskustannuksiin: Se on aivan totta, että varsinkin viime viikkojen aikana, kaikki maakunnat kun ovat käyneet niin sanotut omat neuvottelunsa valtiovarainministeriön ja muiden ministeriöitten kanssa, on noussut esille monia muutuskustannuksia, kuten tiloihin liittyvät kustannukset, ict-muutuskustannukset ja myös tämä palkkaharmonisaatioasia. Te tiedätte myös sen varmastikin hyvin, ja aika moni edustaja täällä, että täällä ovat olleet jo vuoden verran nämä päälait käsittelyssä, ja tämän eduskunnassa käsittelyssä olevan lainsäädännön mukaan palkkaharmonisaation osalta on tarkoitus edetä neuvotteluteitse, ja se tarkoittaa sitä, että valtakunnallisesti järjestöt neuvottelevat, mutta maakunnissahan se tehdään, ja se on tämänhetkinen tilanne, miten aiomme tässä mennä. Mutta olemme huomanneet kyllä nämä työtuomioistuimen ratkaisut tässä aivan viime ajoilta.

Puhemies Paula Risikko: Otetaan pari vastauspuheenvuoroa vielä tähän.

16.40 Touko Aalto vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kysymys on siitä, että eduskunnan kyselytunnilla oppositio saa esittää kysymyksiä arvoisille ministereille. Olisi kovin toivottavaa, että opetusministeri vastaisi niihin kysymyksiin, mitä hänelle on esitetty. Täällä kysyttiin korkeakoulutuksen indekseistä, täällä kysyttiin ammatillisen koulutuksen rahoituksesta. Näihin kysymyksiin ei saatu vastauksia. [Eduskunnasta: Juuri näin!]

Ministeri Mattila, tämän vaalikauden aikana indeksijäädytykset kokonaisuudessaan lähentelevät euromääräisesti jo puolta miljardia euroa. Se tarkoittaa työttömien osalta kokonaisuudessaan noin 300 euron leikkausta heidän pussistaan. Me tiedämme varsin hyvin, että kehysriihi on puitu. Sitä ei tarvitse enää meille uudestaan kertoa. Kysymys on siitä, minkä takia indeksijäädytyksiä ei peruta, minkä takia Kelan maksamia etuuksia ei sidota takaisin elinkustannuksia vastaaviksi.

Ja, ministeri Vehviläinen, teidän talouskurinne on kovin valikoivaa. Miten voi olla se tilanne mahdollista, että ihmisten perusturvasta ja koulutuksesta leikataan valtavasti ja samaan aikaan sote-uudistuksen osalta tämä 3 miljardin euron etumerkki on vaihtunut jo plussaksi? [Puhemies: Kysymys!] Toisaalta vero- ja yritystukien osalta valtavasti olisi [Puhemies: Kysymys!] mahdollisuutta kohdentaa paremmin.

Kysymys kuuluu siitä, että tässä annettiin muutamille ministereille erityiskysymyksiä, [Puhemies: Mikä on teidän kysymyksenne?] ja luettelon voi toistaa uudestaan.

16.42 Kunta- ja uudistusministeri Anu Vehviläinen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Todellakaan ei ole tarkoitus olla vastaamatta, mutta tässäkin teidän kysymyksenne tuli vähän jokaiselle kysymyksiä. Haluan nyt korostaa tiukasti sitä, että jos muistan oikein, niin viime kyselytunnilla täällä vaadittiin myös näiden vähimmäispäivärahojen korotusta, ja se on nyt tehty, ja siitä pitää minun mielestäni olla meidän kaikkienkin tyytyväisiä, että näin on tehty.

Mutta mitä sanoin sitten tästä indeksiasista, niin me jokainen tiedämme sen, että se on iso rahasumma, mitä nämä koko kansaneläkeindeksiin liittyvät korotukset olisivat, ja me teimme sen valinnan, kun meillä oli edelleenkin hyvin rajatusti rahaa, että me haluamme todelliset, riittävät, isot korotukset sinne, minnekä me laitamme, ja me ajattelimme, että vä-

Punkt i protokollet PR 34/2018 rd

himmäispäivärahat ovat juuri se. Haluan muistuttaa vihreitä ja vasemmistoliittoa, että te ette olleet viime vaalikaudella valmiita korottamaan näitä vähimmäispäivärahoja. Te korotitte työmarkkinatukea. [Välihuutoja vasemmalta ja vihreiden ryhmästä] — Niin, mutta te ette korottaneet perusturvaa vähimmäispäivärahojen osalta, vain työmarkkinatuen osalta [Puhemies koputtaa] ja ansiosidonnaisen työttömyysturvan osalta.

16.43 Jukka Gustafsson sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallitus teki eilen ainakin yhden hyvän päätöksen: se päätös toi kevään ja ilon Tampereelle, erityisesti Tampereen Työväen Teatterille, kun hallitus ymmärtääksemme on luopunut tuomasta tätä esittävän taiteen valtionosuusuudistusta tänne eduskuntaan. Haluan tässä yhteydessä myös kiittää Pirkanmaan kaikkia kansanedustajia siitä, että väriin katsomatta — viittaa vuoden 1918 tapahtumiin — ajoimme läpi tämän merkittävän taiteellisen uudistuksen, että Työväen Teatterin kansallisen näyttämöasema säilyy. Voitteko nyt opetus- ja kulttuuriministeriön puolesta kuitata, että olemme ymmärtäneet asian nyt oikein, että taiteellinen työ voi jatkua? [Naurua]

16.44 Opetusministeri Sanni Grahn-Laasonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kulttuuriministeri Terho ei ole tänään täällä, mutta voin todeta sen, että hallitus teki eilen ison ja merkittävän päätöksen sen suhteen, että kulttuurin rahoitus Suomessa nousee — 7 miljoonaa euroa kulttuuriin lisäresurssia — ja tiedämme kaikki, että kulttuuri on meidän sivistyksellistä pääomaa, se tuottaa paljon uutta ja hyvinvointia yhteiskuntaan ja kulttuuri on merkittävä kantava voima meidän yhteiskunnassa, sivistyspääoman osa.

Ministeri Terho kertoo etenemisaskeleista kulttuurin valtionosuuksien uudistamiseksi varmasti, kun on paikalla täällä — on tänään estynyt.

Mutta haluaisin — jos puhemies sallii — ihan lyhyesti vastata muilta osin, kun tässä tuli kysymyksiä koulutuksen osalta, siihen, että tämän riihen tuloksena hallitus teki merkittävät päätökset osaavan työvoiman saatavuuden varmistamiseksi, ja tästä potista tulee myöskin resursseja korkeakouluille, samoin kuin ammatilliseen koulutukseen, [Puhemies koputtaa] toisin kuin tässä edellä esitettiin.

16.45 Simon Elo sin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Sosialisti on puristi: mikään ei kelpaa. [Eduskunnasta: Sininen on turisti! — Naurua] Aikaisemmin vaadittiin vähimmäisetuuksien nostamista, myös demarien osalta, nyt sekään ei kelpaa. Työllisyys nousee, tämä hallitus tulee saavuttamaan tavoitteensa, jopa 110 000:sta uudesta työpaikasta, kun demareiden johdolla tuli viime kaudella 100 000 työtöntä. Suomen suunta on kääntynyt.

Miksi ei kansaneläkeindeksin jäädytystä poistettu? Me päätimme käyttää sen 70 miljoonaa tehokkaammin. [Touko Aalto: Kertaluonteisesti!] Niille, joita tämä indeksikorotus olisi koskenut, se olisi tuonut 8 euroa kuussa. Tämä ratkaisu tuo 80 euroa kuussa. Sen kai myös sosialistikin ymmärtää, mikä ero siinä on.

Kysyn vielä opetusministeriltä riiheen liittyen: mitä tuli toisen asteen maksuttomuuden hyväksi?

16.46 Opetusministeri Sanni Grahn-Laasonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kuten tässäkin salissa monta kertaa olemme yhteistä huolta kantaneet siitä, ettei kellenäkään nuorella jäisi koulutus kesken tai suorittamatta siksi, että toisella asteella lukios-

Punkt i protokollet PR 34/2018 rd

sa ja ammatillisessa koulutuksessa on oppimateriaalikustannuksia, niin tähän huoleen hallitus vastaa nyt uudella oppimateriaalilisällä, joka tulee osaksi toisen asteen opiskelijoiden opintotukea. Voi siis sanoa, että toisen asteen opiskelijoiden opintotuki nousee, jotta voidaan kattaa lukion ja ammatillisen koulutuksen kustannuksia tilanteessa, jossa perheellä tai nuorella on vaikea taloustilanne eikä niitä materiaaleja pysty hankkimaan: silloin sitä apua tulee. Tämä on merkittävä, iso, uusi panostus koulutuksen ja mahdollisuuksien tasa-arvoon, jotta jokaisella on mahdollisuus opiskella tässä maassa.

16.47 Antti Lindtman sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Työsuhdeturva on kaikille ihmisille tärkeä turva. Sen varaan rakennetaan todella paljon elämästä. Sen varassa itse asiassa on monella perheen perustaminen, jopa asunto, asunnon hankkiminen, asuntolainan saaminen, ja ylipäättänsä elämän edellytysten rakentaminen. Kehysriihen talouspäätösten lisäksi kaikkien yllätykseksi hallitus ilmoitti, että se antaa vapaan irtisanomiskeuden pienimpiin yrityksiin ja sen lisäksi nuorten työntekijöiden määräaikaisuuksia helpotetaan.

Arvoisa perheministeri, kun tässä on ollut paljon huolta myös siitä, että nuorilla on epävarmuutta perustaa perhettä, niin miten arvioitte, miten nämä työehtojen heikennykset, joita hallitus on tekemässä, vaikuttavat nuorten ihmisten haluun perustaa perhettä, ja oliko teillä tästä jokin näkemys kehysriihessä, esitittekö huolen näistä päätöksistä?

16.48 Perhe- ja peruspalveluministeri Annika Saarikko (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Mitä tulee näihin esiin nostamiinne työsuhteen turvan kysymyksiin, toivon, että näihin halutessanne voidaan palata sitten, kun asiasta vastaava ministeri on paikalla, mutta vastaan mielelläni kysymykseen syntyvyyden kokonaiskuvasta. On erittäin hyvä, että se on keskustelun aiheena opposition ja hallituksen ja sitä kautta koko Suomen tulevaisuuden osalta. Minä voisin käyttää puheenvuoroni kertomalla niistä positiivisista perheiden päätöksistä, juuri näiden pienimpien äitiys-, isyys- ja vanhempainrahojen nostosta 80 eurolla kuussa tai adoptioperheiden paremmista perhevapaista tai jo nyt olemassa olevasta yksinhuoltajakorotuksen lisästä, joka viime budjetissa päätettiin, tai opintotuen huoltajakorotuksesta. Mutta valitettavasti, edustaja Lindtman, minä uskon, että yksikään näistä asioista ei ole yksittäinen vastaus sille, miksi Suomessa syntyvyys on alenemassa. Kysymys on isommasta epävarmuustekijästä ja muuttuneista toiveista ja odotuksista. Ja, edustaja Lindtman, kaikkein paras lääke myös epävarmuuteen [Puhemies koputtaa] on työllisyys, ja se on tämän hallituksen myötä noussut myös nuorten ihmisten keskuudessa.

16.49 Laura Huhtasaari ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensin siniset mainostavat, että nämä perusturvan indeksijäädytykset peruuntuvat, mutta nyt he ovatkin iloisia siitä, että ne eivät peruuntuneet. Takki kääntyi taas. Hallitus on tehnyt sellaista politiikkaa, että aluksi leikataan ihan järjettömän paljon ja sitten — nyt kun on vaalivuosi tulossa — pikkuisen laitetaan esimerkiksi päiväkodeihin rahaa. Se ei mitenkään ole riittävä, kun me tiedämme, mikä se tilanne päiväkodeissa on.

Perussuomalaiset ovat ehdottaneet asioita, millä saisimme isoja säästöjä: Esimerkiksi jos tämä hallitus ottaisi käyttöön täysimääräisesti turvapaikkapoliittisen toimenpideohjelman, missä esimerkiksi perheen yhdistämisestä voitaisiin saada säästöjä. Jos meillä olisi aidosti määräaikaiset oleskeluluvat, voitaisiin saada säästöjä. Lisäksi kun ottaisimme nämä laittomasti maassa olevat ihmiset säilöön, niin se vähentäisi vetovoimatekijöitä ja näin toi-

Punkt i protokollet PR 34/2018 rd

si myöhemmin säästöjä. Se ei tuo säästöjä, että Sipilä laittaa kutsuhuudon, että irakilaiset tulevat tänne ja pääsevät hänen asuntoonsa.

16.50 Sisäministeri Kai Mykkänen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä tietysti keskustelu lainehtii, että ensin puhutaan siitä, että nuoria suomalaisia on liian vähän, ja sitten yritetään tukkia rajat aiempaa voimakkaammin. Linjansa tässäkin.

Mitä tulee näihin mainittuihin, erityisesti tämä säilöönotto, mistä keskusteltiin täällä eduskunnassa kyselytunnilla aikaisemminkin, maksaisi satoja miljoonia euroja, jos tämä otettaisiin käyttöön siinä mallissa kuin perussuomalaiset aiemmin esittivät. Ei todellakaan ole säästöpäätös, vaan nimenomaan valtion varoja tuhlaava päätös, tarpeeton päätös tässä vaiheessa, myös epäinhimillinen päätös. Perheen yhdistämisen tulorajoja on kiristetty, kuten tiedätte. Se on ollut raskas päätös, vaikea inhimillinen päätös, mutta se on lähtenyt nimenomaan siitä, että turvapaikkajärjestelmää ei käytettäisi hyväksi. Tällä hetkellä perheen yhdistämiset eivät ole valtioneuvostollinen ongelma. Uusintahakemusten, kielteisten päätösten, palautusten kanssa teemme yhdessä töitä laajalla rintamalla. Varmasti eduskunnan enemmistö jakaa ne näkemykset. Ei siinä ole mitään, mihin nämä toimenpiteet auttaisivat, mitä te esitte. Noista toimista ei ole valtion talouden tilkkeeksi. Paljon tärkeämpää on esimerkiksi se, että me houkuttelemme työperäistä maahanmuuttoa, nuoria ihmisiä tänne töihin, opiskelemaan. Se tarttuu myös siihen ongelmaan, mikä tässä aivan oikein tuli esille, että meillä syntyvyyden lasku on kymmenen vuoden tähtäimellä [Puhemies: Aika!] yksi isoimpia ongelmia.

Puhemies Paula Risikko: Vielä yksi lisäkysymys tähän kehyspäätöskeskusteluun. Edustaja Adlercreutz.

16.52 Anders Adlercreutz (vastauspuheenvuoro): Ärade talman! Perussuomalaisten ehdotus säilöönotosta on kyllä harvinaisen harkitsematon ja kallis, ja olen iloinen, että ministeri Mykkänen näin pontevasti sen torppasi. Kiitos siitä.

Kehysriihestä oli konkreettisia asioita, kuten 100 miljoonaa lisää valinnanvapauskokeiluihin tilanteessa, jossa lakiesitys on jo eduskunnassa, tilanteessa, jossa niitä ei päästä tekemään oikeassa taloudellisessa raamissa. Eli ihan kuten asiantuntijatkin ovat todenneet, jossain määrin hukkaan heitettyä rahaa.

Siellä oli myöskin lupauksia, muun muassa maakuntien rahoituksen turvaaminen. Ja uusimaalaisena tähän on äärimmäisen tervetullutta, koska me tiedämme täällä, että ensimmäisenä vuonna meitä kohtaa 300 miljoonan euron vaje. Haluaisin nyt vielä varmistaa: Olihan tämä lupaus? Kyllähän tämä tarkoittaa, että esimerkiksi Uudenmaan kohdalla tätä 300 miljoonan euron vajetta ei ole?

Jag vill ännu försäkra mig om att det här verkligen var ett löfte, att vi i Nyland inte kommer att ha ett underskott på 300 miljoner euro det första året.

16.53 Kunta- ja uudistusministeri Anu Vehviläinen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Niin kuin tuossa jo edellä edustaja Räsäselä sanoin, on ollut äärimmäisen hyödyllistä, että on käyty viime viikkojen aikana tarkat keskustelut ja neuvottelut kaikkien maakuntien kanssa — valtiovarainministeriö myös Uudenmaan maakunnan kanssa. Totean erityisesti Uudenmaan maakunnan osalta sen, että se rahoitusmalli, joka tänne tuli vuosi

Punkt i protokollet PR 34/2018 rd

sitten, joka valmisteltiin 2016, ei ota riittävällä tavalla huomioon esimerkiksi Uudenmaan maakunnan väestönkasvua, ja siitä meidän täytyy käydä yhdessä keskustelua ja katsoa, mitä se vuonna 2020 on. Ja sen osalta olemme myös linjanneet toissa iltana hallituksessa, että tulevana syksynä meillä on mahdollisuus tehdä maakuntien rahoituslakiin täydentävä esitys, että se pitää saada kuntoon.

Toinen asia liittyy näihin muutuskustannuksiin, joista äsken myös sanoin, eli ict-, tila- ja palkkaharmonisaatiokustannuksiin. Niissä on ongelmia varmasti kaikissa maakunnissa, ja ne on käytävä huolella läpi. Ensi syksynä ministeriö [Puhemies koputtaa] käy kaikkien maakuntien kanssa koetalousarviokeskustelut, ja silloin tiedämme tästä asiasta enemmän.

Frågan slutbehandlad.